

VESTI

april 2008.

NALED NOVOSTI
strana 3

PROJEKTI
strana 7

FORUMI
strana 9

ADRESAR DONATORA
strana 11

Poštovani članovi,

Tokom prethodnih meseci, NALED je zbog postojeće situacije, usmerio većinu svojih aktivnosti ka realizaciji postojećih projekata, odnosno programa sertifikacije opština sa povoljnim poslovnim okruženjem i posetio gradove Loznica, Kragujevac, i Užice, koje se pored Vranja i Subotice, kvalifikuju kao prvi potencijalni dobitnici sertifikata. U međuvremenu je potpisan i Sporazum o saradnji sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja, koje je pružilo institucionalnu podršku projektu sertifikacije.

Projektnom timu NALEDa se pridružila i Jelena Savić, koja ima deset godina iskustva u radu na programima za razvoj civilnog društva, pri čemu više od sedam godina rada u uglednim beogradskim lokalnim i međunarodnim nevladinim organizacijama, i dve godine rada u Nacionalnom Demokratskom Institutu (NDI) u Iraku. Radila je na programima koji uključuju strateško planiranje, implementaciju i evaluaciju projekata, uz kontinuirano merenje rezultata i identifikaciju primera dobre prakse u domenu civilnog društva. Vrlo je pouzdana, odgovorna i dobro organizovana, čime direktno doprinosi kvalitetu rada organizacije. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Beogradu, odeljenju za Psihologiju, kao i na Mirovnim studijama, koje su realizovane od strane Grupe MOST i Alternativne akademske obrazovne mreže (AAOM).

Jelena Savić

Tokom meseca marta, organizovana je prezentacija grantova USAIDovih programa za razvoj konkurentnosti i agrobiznisa, kao i radna večera s N.J.E. Ambasadorom Manterom. Oba dešavanja su bila vrlo posećena od strane članova i partnera NALEDa koji su se prilikom večere sa ambasadorom Manterom, upoznali sa zvaničnim stavovima Ambasade SAD po pitanju bilateralne saradnje sa Srbijom.

Od projekata u pripremi, izdvojili bismo saradnju sa USAIDovim programom SCOPES na promociji i podršci programu edukacije mladih na temu preduzetništva po licenci Junior Achievement (dostignuće mladih). U cilju saradnje na ovom programu, sastanku Izvršnog odbora NALEDa koji je održan 24.4. je prisustvovao i šef misije USAIDa, Mike Harvey, koji je upoznao članove Izvršnog odbora sa uspehom ovog programa u Jordanu i predstavio mogućnosti saradnje sa članovima NALEDa.

U okviru projekta sa OSI/LGI za reformu sistema naplate taksi za gradsko građevinsko zemljište, su organizovane posete opštinama Užice i Sremska Mitrovica, i sacinjeni inicijalni izveštaji sa preporukama koje treba da implementiraju opštinske uprave. Sledeći koraci u realizaciji obuhvataju posetu opštini Subotica kao i radionice u navedenim opštinama i sastanke sa privrednicima koji će izneti predloge za unapređenje postojećeg sistema. Očekuje se da će rezultati ove akcije imati konkretne pozitivne efekte na poslovnu i investicionu klimu na lokalnom i regionalnom nivou.

Među događajima koji će uslediti, izdvajamo večeru s N.J.E. Ambasadorom Italije, Alesandrom Merolom, koja je planirana za početak meseca juna, sa ciljem širenja ekonomske saradnje sa zemljama u okruženju, a u pripremi su naredni susreti sa odabranim predstavnicima diplomatskog kora u Srbiji.

Istovremeno, stavljam o akcenat na akciju "Iz Lavirinta" koju NALED pokreće u saradnji s B92 i USAIDom kako bi podstakao domaće privrednike i predstavnike stranih investitora da se aktivno uključe u reformu postojećeg zakonodavnog okvira i ukazao na nedoslednosti u primeni propisa koji usporavaju poslovanje i investiranje u Srbiji. O detaljima akcije ćete saznati više tokom uvodne konferencije koja će biti organizovana krajem meseca maja u Medija Centru u Beogradu, kao i putem sajta NALEDa i sredstava informisanja.

U pripremi je i nova internet prezentacija NALEDa kako bismo prilagodili postojeće sadržaje na sajtu u inili ih lako dostupnim svojim članovima.

U toku meseca juna je planirana i promocija novoopremljene kancelarije NALEDa na Skadarliji kako bismo se predstavili potencijalnim partnerima, donatorima i institucijama sa kojima već sarađujemo. Neposredno pre sezone godišnjih odmora, planirana je i regionalna konferencija na temu opštinskih obveznica koje su od posebne važnosti za većinu članova NALEDa. Cilj je da se po identifikaciji problema i rešenja, pristupi realizaciji predloženih rešenja i programa edukacije opštinskog osoblja na temu emitovanja obveznica i finansiranja kapitalnih projekata od strane lokalne zajednice.

Očekujemo Vaše predloge i sugestije kako bismo unapredili kvalitet usluga i informacija koje NALED pruža svojim članovima!

Violeta Jovanović
Izvršna direktorka NALEDa

NALED NOVOSTI

GODIŠNJA SKUPŠTINA NALEDa

9. aprila 2008. godine u Hotelu Hyatt Regency u Beogradu, NALED je održao godišnju skupštinu. Sednicu je otvorio predsednik Upravnog odbora NALEDa g. Predrag Mihajlović, koji je nakon uvodnog obraćanja, uz saglasnost predstavnika 23 članova NALEDa, predao rešavanje predsedavajućem g. Tomislavu Šunjki. Predsedavajući je u saradnji sa izvršnom direktorkom NALEDa g. Violetom Jovanović uputio prisutne u dnevni red sednice i vodio diskusije u vezi sa planiranim temama, kako sledi:

1. Usvajanje izveštaja o radu Upravnog odbora za 2007. godinu;
2. Izbor dodatnih članova Upravnog odbora;
3. Usvajanje završnog računa i projekcija godišnjeg budžeta;
4. Izmene Statuta i registracije NALEDa; verifikovanje rada Izvršnog odbora;
5. Agenda i planu aktivnosti NALEDa za 2008. godinu.

NALED trenutno broji 41 člana, dok su sednici Skupštine predstavnici 23 člana. Svaka od tačaka dnevnog reda Skupštine je nakon diskusije stavljena na glasanje. Sve tačke dnevnog reda su usvojene najvećim brojem glasova, bez protivnih i uzdržanih.

Godišnja skupština NALEDa

Neki od predloga članova su obuhvatali razvijanje postojeće saradnje NALEDa sa Stalnom konferencijom gradova i opština i nadležnim ministarstvima u rešavanju konkretnih problema lokalnih vlasti – zakon o imovini lokalnih samouprava i komercijalizacija vojne imovine. Predloženo je da se u aktivnosti koje NALED implementira i planira za budućnost uključe i vulnerabilne grupe, kao što su raseljena lica, izbeglice, žene, itd.

Sednica Godišnje skupštine NALEDa je zaključena dogovorom prisutnih članova u vezi sa daljom dinamičnijom saradnjom, te međusobnom informisanju o pitanjima od interesa za veći broj članova.

Godišnja skupština NALEDa

PROMOCIJA PROGRAMA SERTIFIKACIJE OPŠTINA SA POVOLJNIM POSLOVNIM OKRUŽENJEM

Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja i Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED) potpisali su 9.4.2008. Sporazum o saradnji na programu sertifikacije opština sa povoljnim poslovnim okruženjem.

Sporazum su potpisali državni sekretar u Ministarstvu ekonomije Verica Kalanovi i potpredsednik UO NALED-a Toplica Spasojevi, a cilj ovog projekta je da investitorima sertifikat posluži kao preporuka koje samouprave nude najbolje mogu nosti investiranja.

Državni sekretar Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja Verica Kalanovi kazala je da ekonomskog razvoja opština nema bez investiranja u proizvodnju i usluge, ni bez zapošljavanja ljudi i razvoja malih i srednjih preduze a. Ona je navela da je Ministarstvo prepoznalo zna aj razvoja privrednih kapaciteta opštine i da ih razvija kroz tri stuba - izgradnju poslovne infrastrukture (industrijski, tehnološki parkovi i slobodne zone), subvencijama države stranim investitorima za zapošljavanje i kroz podizanje kapaciteta lokalne samouprave.

Kako je na promociji programa kazao potpredsednik Upravnog odbora NALED-a Toplica Spasojevi, cilj programa sertifikacije je ja anje kapaciteta opština za privla enje stranih investicija i obezbe ivanje stabilnog poslovnog okruženja. Spasojevi je naglasio da je od deset opština u Srbiji koje su do sada ušle u proces evaluacije, do sada samo etiri ispunile zahteve i pripremile obimnu dokumentaciju kako bi se kvalifikovale za sertifikat.

Promocija programa sertifikacije opština sa povoljnim poslovnim okruženjem

Direktor misije USAIDa, Majkl Harvi je u svom obra anju naglasio inicijalnu podršku USAIDa programu sertifikacije kao i važnost rezultata koje ovaj program može da postigne za strane investitore. Prisutnima su se obratili i predsednici opština Loznica i Subotica, Vidoje Petrovi, kao i Geza Ku era, i tom prilikom izneli svoja iskustva u programu sertifikacije. Stru njak za privredu i privatizaciju Kragujevca Vlado Vu kovi kazao je da ta opština do pre tri godine nije uopšte bila privla na investitorima, ali je zato u prošloj godini u delu zakupa zemljišta privukla oko 15 miliona evra što otvara mogu nost za izgradnju oko 200.000 kvadratnih metara poslovnog prostora i investicije od preko 150 miliona evra.

Promocija programa sertifikacije opština sa povoljnim poslovnim okruženjem

Promociji su prisustvovali predstavnici donatorskih programa u Srbiji (GTZ, EAR, USAID), doma ih institucija i partnera (Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu, US Steel EDC, FIC), kao i privrednici i predsednici opština koji su tokom koktela nakon konferencije, razgovarali o mogu nostima aktivnu saradnju na programu sertifikacije.

RADNA VEĆERA NALEDA SA N.J.E. KAMERONOM MANTEROM, AMBASADOROM SAD U SRBIJI

NALED je 26. marta u restoranu Kraljevina u okviru Hotela Aleksandar Palas, u Beogradu, održao radnu večeru sa ambasadorom SAD u Srbiji, N.J.E. Kameronom Manterom. Na radnoj večeri su pored ambasadora Mantera i Voltera Derca, zamenika direktora USAIDove kancelarije za lokalni ekonomski razvoj, u estvovala i 33 članova NALEDa, te predstavnici NALEDovih partnera: Steven Rosenberg (USAID/MEGA), Peter Epstein (USAID/MEGA), Bill Seas (USAID/Compete), Ana Trbović (USAID/Compete) i Ana Brnabić (USAID/Compete).

Predsednik Upravnog odbora NALEDa Predrag Mihajlović je pozdravio prisutne i predstavio rezultate koje je Alijanse postigla u prethodnih šest meseci, na zadovoljstvo svih prisutnih.

Nakon njegovog izlaganja, okupljenima se obratio ambasador Manter i zahvalio se NALEDu i njegovim članovima na organizovanju večere, kao i odzivu članova. Prisutnima se, zatim, obratio i Stiven Rosenberg, odlazeći direktor MEGA programa, koji se tom prilikom i zahvalio na dosadašnjoj saradnji, te pozeleo da i dalje nastave uspešan rad u poslovima koje obavljaju i nakon njegovog povratka u SAD.

U diskusiji koja je otvorena nakon NALEDove prezentacije, obraćajući se ambasadora Mantera i Stivena Rosenberga, Ambasadoru su se obratili uvaženi članovi Alijanse. Oni su ukazali na probleme u Srbiji sa kojima se većina poslodavaca, kao i predstavnika lokalne vlasti svakodnevno susreću, kao i na potencijale koji su vidljivi i koje ne treba zanemariti u strateškom planiranju daljeg razvoja Srbije, bez obzira na trenutnu političku situaciju u zemlji.

Radna večera NALED-a sa N.J.E. Kameronom Manterom, Ambasadorom SAD u Srbiji

U vrlo konstruktivnoj diskusiji Ambasador je naglasio:

- da će saradnja sa lokalnim samoupravama u Srbiji biti nastavljena bez obzira na rezultate izbora, koji su zakazani za 11. maj. Osnovni preduslov za nastavak saradnje biće posvećenost opštinskog rukovodstva postizanju zajedničkih ciljeva – pre svega, daljem ekonomskom razvoju.
- da stabilizacija situacije u Srbiji zavisi pre svega od izbora. Predstojeći izbori su potencijalno prva moguća prilika za stabilnost. Uzimajući u obzir tradiciju da je za formiranje vlade potrebno neko vreme, možemo računati da je to septembar ove godine.
- da usvajanje novog zakona o vraćanju imovine lokalnim samoupravama zahteva angažman svih učesnika u procesu, pošto se po pitanju lokalnog ekonomskog razvoja ne mogu postići svi zacrtani ciljevi pre nego što opštine budu mogle da raspolažu svojom imovinom.
- da saradnja sa gradovima u SAD i drugim zemljama ne treba da bude cilj, već sredstvo kojim se ostvaruje napredak.

U završnom delu večeri, N.J.E. Ambasador Manter je prisutnima pružio priliku da se kroz direktnu i vrlo neposrednu komunikaciju upozna sa predlozima i potrebama prisutnih članova NALEDa.

NALED u predstojećem periodu planira organizovanje slika i drugih događaja, na koje će pored članova Alijanse pozivati istaknute pojedince, institucije, kompanije, koji deluju kako na lokalnom, tako i na republičkom nivou, u zemlji i inostranstvu, sve u cilju širenja misije i sprovođenja planiranih aktivnosti.

PREZENTACIJA GRANTOVA USAIDovog AGROBIZNIS PROJEKTA I PROGRAMA ZA RAZVOJ KONKURENTNOSTI

U četvrtak, 20. marta, Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED), organizovala je skup svojih članova, uključujući i preko 130 malih i srednjih preduzeća, vladinih i nevladinih organizacija, poslovnih udruženja i poljoprivrednih zadruga kako bi dobili više informacija o sredstvima USAID-ovih projekata za razvoj konkurentnosti i poljoprivrede. Ovi projekti, finansirani od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) će zajedno obezbediti 39 miliona dolara stručne pomoći u cilju unapređenja konkurentnosti i produktivnosti vodećih sektora u Srbiji.

Prezentacija grantova Agrobiznis projekta i Programa za razvoj konkurentnosti

Dejan Cvetković, član Upravnog odbora Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj i generalni direktor Majkrosofta u Srbiji, vodio je ovaj skup koji je bio prilika za privatni sektor, udruženja, NVO-e i opštinske i nacionalne vlasti da nauče više o sredstvima dostupnim za razvoj ekonomskih malih i srednjih preduzeća u Srbiji. Direktor USAID-a Majkl Harvi se takođe obratio skupu naglašavajući da mu je izuzetno zadovoljstvo da vidi toliko predstavnika privatnog sektora zainteresovanih da nauče na koji način mogu da sarađuju sa USAID-ovim projektima.

Direktori projekata, Bill Siz, za USAID-ov Projekat za razvoj konkurentnosti i Džin Nil, za USAID-ov Agrobiznis projekat, istakli su da je cilj njihovih projekata da unaprede konkurentnost Srbije na međunarodnim tržištima, povećaju izvoz i prodaju srpskih proizvoda i izgrade pozitivan imidž ove zemlje u regionu i širom sveta. Učesnici su onda detaljno informisani o strukturi i ciljevima sredstava iz grantova ova dva projekta koji iznose 2 miliona i 5.2 miliona za svaki od projekata i koji su strukturisani tako da njihovi korisnici snose deo troškova.

Prezentacija grantova Agrobiznis projekta i Programa za razvoj konkurentnosti

PROJEKTI

PROGRAM SERTIFIKACIJE OPŠTINA SA POVOLJNIM POSLOVNIM OKRUŽENJEM

U skladu s projektima koje sprovodi u saradnji sa USAIDovim MEGA programom NALEDov evaluacioni tim je posetio opštine Loznica, Kragujevac i Užice i sproveo detaljnu analizu u skladu sa kriterijumima za sertifikaciju.

Opština Loznica je dokumentovala o igledan napredak u organizaciji i efikasnosti gradske uprave, iji zaposleni nastoje da zaista funkcionišu kao servis gra ana i privrede, što se može videti i u konkretnom napretku koji je grad postigao u razvoju privrede i stvaranju uslova za privla enje novih investicija kroz finalizaciju industrijske zone Šepak.

Poseta NALED evaluatora opštini Loznica

NALEDov tim je prilikom dvodnevne posete gradu Kragujevcu imao priliku da se upozna sa jedinstvenim i izuzetno efikasnim sistemom gradske uprave, koji bi kao model mogao da se primeni i u drugim gradskim opštinama koje ulažu velike napore da obezbede efikasno funkcionisanje i protok informacija izme u odeljenja u okviru opštinske administracije. Poslovna klima je evidentno poboljšana kroz velike investicione aranžmane koje je opština privukla zahvaljuju i proaktivnom stavu i obezbe ivanju uslova za investitore, i iskreno se nadamo se da emo uskoro imati još ovakvih primera.

Poseta NALED evaluatora gradu Kragujevcu

Nakon posete opštini Užice, utvrđeno je da je unatoč prinudnoj upravi, odnosno zahvaljujući kvalitetnom rukovodstvu, opština Užice učinila veliki pomak u stvaranju uslova za dolazak investitora, kroz saradnju sa donatorskim programima i kontinuiran rad na unapređenju rada opštinske administracije. Istovremeno, opština Užice je obezbedila podršku za pripremu studije izvodljivosti u cilju aktiviranja postojećeg aerodroma Ponikve u komercijalne svrhe i poduzima konkretne korake u cilju unapređenja poslovne klime kroz saradnju na projektu Giljotine koji sprovodi IFC.

Poseta NALED evaluatora opštini Užice

Očekujemo da ćemo i u opštinama koje slede, pre svega u Inđiji, Zrenjaninu i Kruševcu, imati jednako pozitivna iskustva i nove potencijalne kandidate za sertifikat, o čemu ćemo vas dodatno informisati već u narednom izdanju NALEDovih vesti.

U pripremi su i novi projekti i saradnja sa evropskim donatorima, pre svega GTZ i EAR, kao i saradnja sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja na uključivanju novih opština u proces sertifikacije.

FORUMI

„EKONOMSKI RAZVOJ LOKALNIH ZAJEDNICA - IZAZOVI I REŠENJA“

NALED u saradnji sa Medija centrom, Istraživačkom mrežom BIRN, i časopisom Ekonomist organizuje javne debate na temu Ekonomski razvoj lokalnih zajednica

Vršac, 17. mart 2008. godine

17. marta 2008. godine, javna debata održana je u Vršcu. Prisutnima se ovom prilikom obratio predsednik Opštine Vršac, Jovica Zarkula. On je svom uvodnom izlaganju ukazao na nezaposlenost sa kojom se Vršac susreće, kao i nepovoljnu strukturu iste. Zarkula je dodao i da Opština Vršac ostvaruje jako dobru saradnju sa susednom Rumunijom i da će se na toj saradnji, kao i sa ostalim zemljama u susedstvu, raditi i u narednom periodu.

Miodrag Babić, predsednik društva Hemofarm Koncern, ujedno i član Upravnog odbora NALEDa, govorio je o transformaciji Hemofarma od državnog, te samoupravnog i finalno privatizovanog preduzeća, kao i o kriterijumima koje Republika Srbija koristi za povraćaj imovine opštinama, kao i netransparentnosti tog procesa. Dragana Zorić, savetnica u Agenciji za strana ulaganja i promociju izvoza SIEPA je informisala prisutne o inicijativama i programima koje agencija trenutno sprovodi, tj: oblast stranih ulaganja; marketinga i istraživanja; promocije izvoza.

Debata u Vršcu, 17. mart 2008. godine

Okupljenima su se obratili i Žarko Kovrlija, direktor Vršačkih vinograda, koji je tokom svoje prezentacije govorio o pomacima koje je ovo preduzeće doživelo nakon uspešno okončane privatizacije, kao i Boris Đurđević, predsednik Oštine Bela Crkva.

U drugom delu debate, naoklon izlaganja Mirjane Šakić, koordinatorke za evropska pitanja ERSTE banke, Elizabete Stanimirov, direktorke kancelarije Ministarstva finansija Republike Srbije za prekograničnu saradnju u Vršcu, Roberta Molnara, predstavnika Evropskog pokreta u Srbiji na temu Banata kao ekonomskog regiona, kao i Ivane Guzine, predstavnice Centra AGORA na temu razvojni programi za ubrzanje ekonomskog rasta, otvorena je diskusija u kojoj su učestvovali učesnici prvog i drugog dela debate, kao i prisutni – predstavnici medija, NVO sektora, zaposleni Opštine Vršac i Bela Crkva.

Vranje, 11. April 2008. godine

U debati u Vranju je učestvovalo 28 predstavnika ogranaka političkih partija, te lokalnih nevladinih organizacija, društvenih privrednih organizacija-institucija, kao i zaposleni u vranjanskoj kancelariji za lokalni ekonomski razvoj. Tako je, debata je privukla veliku pažnju lokalnih elektronskih i štampanih medija, koji su lokalnu zajednicu izvestili o ovom događaju.

Debata u Vranju, 11. april 2008. godine

U prvom delu debate, pod radnim nazivom "Kako mladima obezbediti bolje ekonomske uslove i spremiti iseljavanje?", prisutnima se obratio predsednik Opštine Vranje, Miroljub Stojić. On je u svom uvodnom izlaganju, ukazao na nezaposlenost sa kojom se Vranje susreće, kao i veliki broj mladog kadra koji još uvek nije uposlen. Posebno je naglasio odlične rezultate koje je Opština zabeležila svojim angažmanom u okviru mreže NALEDa, te spremnost da se započne proces sertifikacije, koji je u toku na nacionalnom nivou.

Nakon njegovog izlaganja, prisutnima su se sa svojim izlaganjima obratile i Tatjana Strahinjić Nikolić sa temom "Oživljavanje opština i strateško planiranje", predstavnik MIR programa, i Dobrila Sudimac Mataković sa temom "Zajednički projekti opština kao strategija pomoći mladima", predstavnik Centra za regionalni razvoj Pčinjskog i Jablaničkog okruga.

Debata u Vranju, 11. april 2008. godine

ADRESAR DONATORA**USAID PROJEKAT ZA RAZVOJ KONKURENTNOSTI**

Dalmatinska 17
11000 Beograd
office@compete.org.yu
Tel: 011 769 464

USAID AGROBIZNIS PROJEKAT

Int. brigada 57
11000 Beograd
agribusiness_project@dai.com
Tel: 011 243 6611

USAID PROJEKAT ZA PODRŠKU EKONOMSKOM RAZVOJU OPŠTINA (MEGA)

Osmana iki a 3
11000 Beograd
mega@ui-serbia.org
Tel: 011 2071 900

USAID PROGRAM ZA EKONOMSKU SIGURNOST (SCOPES)

Humska 3
11000 Beograd
scopes@dai.com
Tel: 011 3639 900

Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit GTZ (GmbH)

KOMUNALNI EKONOMSKI RAZVOJ U REGIONU DUNAVA
Zmaj Jovina 7
11000 Beograd
gtz@eunet.yu
Tel: 011 3036 757

EVROPSKA AGENCIJA ZA REKONSTRUKCIJU (EAR)

Vasina 2-4
11000 Beograd
info@ear.europa.eu
Tel: 011 3023 400

PROGRAM UJEDINJENIH NACIJA ZA RAZVOJ (UNDP)

Internacionalnih brigada 69
11000 Beograd
registry.yu@undp.org
Tel: 011 2040 400